

Sikkerhedsdatablad

Udarbejdet: 16-03-2018

SDS version: 1.3

PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden

1.1. Produktidentifikator

Handelsnavn: Penselrens

Produkt-nr.: -

1.2. Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes

Anbefalede anvendelser: Opløsningsmiddel.

Anvendelser der frarådes: Må kun anvendes som beskrevet ovenfor, andre anvendelser skal ske i samråd med leverandøren.

1.3. Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet

Firmanavn og adresse:

Polar A/S

Hylkevej 31

8660 Skanderborg

Tlf.: +45 75 45 48 70

Kontaktperson og mail:

info@polaras.dk

Sikkerhedsdatabladet er udarbejdet og valideret af:

mediator A/S, Centervej 2, 6000 Kolding. Konsulent: KN

1.4. Nødtelefon

Giftlinien: +45 82 12 12 12

PUNKT 2: Fareidentifikation

2.1. Klassificering af stoffet eller blandingen

CLP (1272/2008): Flam. Liq. 2; H225, Asp. Tox. 1; H304, Skin Irrit. 2; H315, Eye Irrit. 2; H319, STOT SE 3; H336, Repr. 2; H361d, STOT RE 2; H373.

Ordlyd af H-sætninger – se nedenfor i punkt 16.

2.2. Mærkningselementer

Signalord:

Fare

Meget brandfarlig væske og damp. (H225)

Kan være livsfarligt, hvis det indtages og kommer i luftvejene. (H304)

Forårsager hudirritation. (H315)

Forårsager alvorlig øjenirritation. (H319)

Kan forårsage sløvhed eller svimmelhed. (H336)

Mistænkes for at skade det ufødte barn. (H361)

Kan forårsage lungeskade ved længerevarende eller gentagen eksponering. (H373)

Hvis der er brug for lægehjælp, medbring da beholderen eller etiketten. (P101)

Opbevares utilgængeligt for børn. (P102)

Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt. (P210)

Bær beskyttelseshandsker/beskyttelsestøj/øjnebeskyttelse/ansigtsbeskyttelse. (P280)

I TILFÆLDE AF INDTAGELSE: Skyl munden. Fremkald IKKE opkastning. (P301+P330+P331)

VED INDÅNDING: Flyt personen til et sted med frisk luft og sørg for, at vejrtrækningen lettes. (P304+P340)

VED KONTAKT MED ØJNENE: Skyl forsigtigt med vand i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis dette kan gøres let. Fortsæt skylning. (P305+P351+P338)

VED eksponering eller mistanke om eksponering: Søg lægehjælp. (P308+P313)

Indholdet/beholderen bortskaffes i henhold til lokale affaldsregulativer. (P501)

2.3. Andre farer

Produktet indeholder organisk opløsningsmiddel. Gentagen eksponering af organiske opløsningsmidler kan give skader på nervesystemet og indre organer som fx lever, nyrer.

Produktet indeholder et stof, der mistænkes for at være reproduktionsskadende.

Anden mærkning:

-

Andet

-

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer

3.1./3.2. Stoffer / Blandinger

Indholdsstof	Index-nr.	CAS/EF-nr.	CLP-klassificering	w/w %	Note
Toluen	601-021-00-3	108-88-3 / 203-625-9	Flam. Liq. 2;H225, Asp. Tox. 1;H304, Skin Irrit. 2;H315, STOT SE 3;H336, Repr. 2;H361d, STOT RE 2;H373	60-80	1
Acetone	606-001-00-8	67-64-1 / 200-662-2	Flam. Liq. 2;H225, Eye Irrit. 2;H319, STOT SE 3;H336, EUH066	10-20	1
Propan-2-ol	603-117-00-0	67-63-0 / 200-661-7	Flam. Liq. 2;H225, Eye Irrit. 2;H319, STOT SE 3;H336	5-10	1

1 = Stoffet er optaget på Arbejdstilsynets liste over organiske opløsningsmidler.

Ordlyd af H-sætninger – se nedenfor i punkt 16.

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

4.1. Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

- Indånding: Søg frisk luft. Hold den tilskadekomne under opsyn. Søg læge ved ubehag.
- Indtagelse: Skyl munden grundigt og drik 1-2 glas vand i små slurke. Hvis opkastning forekommer holdes hovedet lavt, så der ikke kommer maveindhold i lungerne. Søg læge ved ubehag.
- Hudkontakt: Fjern straks forurenede tøj. Vask huden med vand og sæbe. Søg læge ved ubehag.
- Øjenkontakt: Skyl straks med vand (helst fra øjenskyller) i mindst 5 min. Spil øjet godt op. Fjern eventuelle kontaktlinser. Søg læge.
- Forbrænding: Skyl med vand, indtil smerterne ophører. Fjern tøj, som ikke er fastbrændt - søg læge/sygehus, fortsæt om muligt skylningen til lægen overtager behandlingen.
- Øvrige oplysninger: Ved henvendelse til læge medbringes sikkerhedsdatablad eller etiket.

4.2. Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Reproduktionstoxicitet: Produktet indeholder teratogene stoffer som kan give varige skader på afkommet hos mennesker. Effekten for barnet kan være; død, misdannelser, forsinket udvikling eller funktionelle forstyrrelser.

Kan fremkalde kemisk lungebetændelse ved indtagelse eller opkastning. Symptomer på kemisk lungebetændelse kan vise sig efter adskillige timers forløb. Personer der har indtaget produktet bør derfor holdes under lægetilsyn i mindst 48 timer.

Irritative virkninger: Produktet indeholder stoffer som er lokalirriterende ved hud/øjenkontakt eller ved indånding. Kontakt med lokalirriterende stoffer kan resultere i, at kontaktområdet bliver mere udsat for optag af skadelige stoffer som fx allergener. Kan forårsage sløvhed eller svimmelhed.

4.3. Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

Vis dette sikkerhedsdatablad til læge eller skadestue.

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

5.1. Slukningsmidler

Sluk med pulver, skum, kulsyre eller vandtåge. Brug ikke vandstråle, da det kan sprede branden.

5.2. Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen

Meget brandfarlig væske og damp. Undgå indånding af dampe og røggasser - søg frisk luft. Ved brand spaltes produktet og farlige luftarter så som CO_x kan dannes. Brand vil udvikle tæt sort røg. Udsættelse for nedbrydningsprodukter kan udgøre en sundhedsfare.

5.3. Anvisninger for brandmandskab

Kontamineret slukningsvand sendes til destruktion. Brandfolk bør anvende egnet beskyttelsesudstyr. Hvis der er risiko for udsættelse for dampe og røggasser, skal der bæres luftforsynet åndedrætsværn.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1. Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

Brug personlige værnemidler – se punkt 8. Træf foranstaltninger mod statisk elektricitet. Undgå indånding og kontakt med hud og øjne.

6.2. Miljøbeskyttelsesforanstaltninger

Undgå unødigt udslip til omgivelserne – se punkt 12. Informer de lokale miljømyndigheder ved udslip til omgivelserne.

6.3. Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning

Spild inddæmmes og opsamles med sand eller andet absorberende ikke brandbart materiale og overføres til egnede affaldsbeholdere. Skyl efter med vand. Videre håndtering af spild – se punkt 13.

6.4. Henvielse til andre punkter

Se ovenfor.

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering

Se under pkt. 8 for oplysninger om forholdsregler ved brug og personlige værnemidler. Rygning og brug af åben ild forbudt. Produktet bør anvendes under velventilerede forhold. Der bør være adgang til rindende vand og øjenskyller.

7.2. Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenlighed

Opbevares forsvarligt, utilgængeligt for børn, og ikke sammen med levnedsmidler, foderstoffer, lægemidler o. lign. Bør opbevares i tæt tillukket originalemballage. Skal opbevares på et tørt, køligt og ventileret sted. Opbevares brandsikkert. Beredskabsstyrelsens tekniske forskrifter for brandfarlige væsker skal nøje følges, herunder reglerne for brandfarligt oplag.

Brandfareklasse og oplag

Brandfareklasse I-1, én oplagsenhed = 1 liter.

Der må højst opbevares 25 enheder uden brandmyndighedernes godkendelse. Vær opmærksom på at der kan være lempelser, jf. pkt. 3.1.2. i Forsvarsministeriets Bekendtgørelse nr. 1639 af 6/12/2016 om brandfarlige og brændbare væsker.

7.3. Særlige anvendelser

Se anvendelse pkt. 1.

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/personlige værnemidler**8.1. Kontrolparametre**

Grænseværdier ifølge bekendtgørelse nr. 507 af 17/05/2011 om grænseværdier for stoffer og materialer, med senere ændringer:

Indholdsstof	Grænseværdi	Anmærkning
Toluen	25 ppm - 94 mg/m ³	E, H
Acetone	250 ppm - 600 mg/m ³	E
Propan-2-ol	200 ppm - 490 mg/m ³	-

E = Stoffet har en EF-grænseværdi. H = Stoffet kan optages gennem huden.

DNEL/PNEC-værdier:**DNEL - Toluen:**

Inhalation	Long Term	Systemic effects	Workers	192 mg/m ³
Inhalation	Long Term	Local effects	Workers	192 mg/m ³
Inhalation	Short term	Systemic effects	General population	226 mg/m ³
Inhalation	Short term	Local effects	General population	226 mg/m ³

DNEL – Propan-2-ol:

Oral	Long Term	Systemic effects	General population	26 mg/kg bw/day
Dermal	Long Term	Systemic effects	General population	319 mg/kg bw/day
Inhalation	Long Term	Systemic effects	General population	89 mg/m ³

PNEC – Toluen:

Water	Fresh	680 µg/L
Water	Marine	680 µg/L
Water	Intermittent releases	680 µg/L
Soil	-	2.89 mg/kg soil dw

PNEC – Acetone:

Water	Fresh	10,6 mg/L
Water	Marine	1,06 mg/L
Water	Intermittent releases	21 mg/L
Soil	-	29.5 mg/kg soil dw

PNEC - Propan-2-ol:

Water	Fresh	140.9 mg/L
Water	Marine	140.9 mg/L
Water	Intermittent releases	140.9 mg/L
Soil	-	28 mg/kg soil dw

8.2. Eksponeringskontrol

Der findes ikke et eksponerings scenario til dette produkt.

Egnede foranstaltninger til eksponeringskontrol:

Brug værnemidler som angivet nedenfor. Vask hænder før pauser, toiletbesøg og efter endt arbejde. Der må ikke spises, drikkes eller ryges under brugen af dette produkt.

Personlige værnemidler:

Åndedrætsværn:	Ved utilstrækkelig ventilation skal der anvendes åndedrætsværn med filter A2.
Beskyttelse af hænder:	Brug viton® Gennembrudstid: > 480 min.
Beskyttelse af øjne/ansigt:	Brug beskyttelsesbriller eller ansigtsskærm.
Beskyttelse af hud:	Særligt arbejdstøj bør anvendes.

Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet

Sørg for, at der ved arbejde med produktet forefindes opdæmningsmateriale i umiddelbar nærhed. Brug om muligt spildbakker under arbejdet.

PUNKT 9: Fysiske og kemiske egenskaber**9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber**

Udseende:	Farveløs væske
Lugt:	Opløsningsmiddel
Lugttærskel:	-
pH:	-
Smeltepunkt/Frysepunkt (°C):	-
Begyndelseskogepunkt og kogepunktsinterval (°C):	-
Flammepunkt (°C):	Ca. 20
Fordampningshastighed:	-
Antændelighed (fast stof, luftart):	-
Øvre/nedre antændelses- eller eksplosionsgrænser (vol-%):	-
Damptryk (Pa):	-
Dampmassefylde (luft=1):	-
Relativ massefylde:	0,85
Opløselighed:	Ikke opløseligt i vand
Fordelingskoefficient: n-oktanol/vand:	-
Selvantændelsestemperatur (°C):	-
Dekomponeringstemperatur (°C):	-
Viskositet:	-
Eksplosive egenskaber:	-
Oxiderende egenskaber:	-

9.2. Andre oplysninger

Opløselig i fedt:	-
Overfladespænding (mN/m, 25 °C):	-

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet**10.1. Reaktivitet**

Reagerer under varmeudvikling med oxidationsmidler (f.eks. salpetersyre).

Opløser fedtbelægninger og angriber pakninger, visse kunststoffer samt materialer af gummi.

10.2. Kemisk stabilitet

Produktet er stabilt ved anvendelse efter leverandørens anvisninger. Dampene kan antændes ved temperaturer over flammepunktet.

10.3. Risiko for farlige reaktioner

Dampe og luft kan danne eksplosive blandinger.

10.4. Forhold, der skal undgås

Undgå opvarmning og kontakt med antændelseskilder.

10.5. Materialer, der skal undgås

Undgå kontakt med stærke syrer, stærke baser, stærke oxidationsmidler og stærke reduktionsmidler.

10.6. Farlige nedbrydningsprodukter

Ved brand eller kraftig opvarmning spaltes produktet og farlige luftarter så som CO_x kan dannes.

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger**11.1. Oplysninger om toksikologiske virkninger**

Akut toksicitet: Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

Substans	Eksponeringsvej	Art	Test	Resultat
Toluen	Oral	Rotte	LD50	5580 mg/kg bw
Toluen	Inhalation	Rotte	LC50/4 timer	25.7 - 30 mg/L air
Toluen	Dermalt	Kanin	LD50	5000 mg/kg bw
Acetone	Oral	Rotte	LD50	5800 mg/kg bw
Acetone	Inhalation	Rotte	LC50 / 4 timer	76 mg/L air
Acetone	Dermalt	Marsvin	LD50	7426 mg/kg bw
Propan-2-ol	Oral	Rotte	LD50	5.84 g/kg bw
Propan-2-ol	Inhalation	Rotte	LC50 / 6 timer	10000 ppm
Propan-2-ol	Dermalt	Kanin	LD50	16.4 mL/kg bw

Hudætsning/-irritation: Virker irriterende på huden - kan medføre rødme. Gentagen kontakt kan give tør eller revnet hud. Kan optages gennem huden og give symptomer som svimmelhed og hovedpine.

Alvorlig øjenskade/øjenirritation: Irriterer øjnene. Giver svie og tåreflåd.

Respiratorisk sensibilisering eller hudsensibilisering: Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

Kimcellemutagenicitet: Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

Carcinogenicitet: Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

Reproduktionstoksicitet: Produktet indeholder toluen, som mistænkt for at skade det ufødte barn.

Udarbejdet på baggrund af EU forordning 1907/2006 (REACH)

Enkel STOT-eksponering: Kan forårsage sløvhed eller svimmelhed. Produktet afgiver dampe fra organiske opløsningsmidler, der kan give sløvhed og svimmelhed. I høje koncentrationer kan dampene give hovedpine og beruselse.

Gentagne STOT-eksponeringer: Kan forårsage lungeskade ved længerevarende eller gentagen eksponering. Langvarig eller gentagen påvirkning ved hudkontakt eller indånding af dampe kan give skader på centralnervesystemet.

Aspirationsfare: Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

PUNKT 12: Miljøoplysninger

12.1. Toksicitet

Substans	Testens varighed	Art	Test	Resultat
Toluen	96 h	Fisk	LC50	5.5 mg/L
Toluen	48 h	Dafnier	LC50	3.78 mg/L
Toluen	3 h	Alger	EC50	134 - 207 mg/L
Acetone	96 h	Fisk	LC50	5.54 - 8.12 g/L
Acetone	48 h	Dafnier	LC50	8800 mg/L
Propan-2-ol	96 h	Fisk	LC50	9.64 - 10 g/L
Propan-2-ol	24 h	Dafnier	LC50	10 g/L

12.2. Persistens og nedbrydelighed

Substans	Nedbrydelighed i vandmiljøet	Test	Resultat
Toluen	Ja	OECD Guideline 301 C	14 dage: 100%
Acetone	Ja	OECD Guideline 301 B	28 dage: 90,9%
Propan-2-ol	Nej	EU Method C.5	5 dage: 53 %

12.3. Bioakkumuleringspotentiale

Substans	Potentiel bioakkumulerbar	LogPow	BCF
Toluen	Nej	2.73	-
Acetone	Nej	-0,23	-
Propan-2-ol	Nej	0,05	-

12.4. Mobilitet i jord

Testdata foreligger ikke.

12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

Produktet opfylder ikke kriterierne for PBT eller vPvB.

12.6. Andre negative virkninger

Ingen.

PUNKT 13: Bortskaffelse

13.1. Metoder til affaldsbehandling

Produktet skal betragtes som farligt affald. Spild og affald samles i lukkede og tætte beholdere, der bortskaffes via den kommunale affaldsordning for farligt affald med nedenstående specifikationer.

Kemikalieaffaldsgruppe	EAK- kode	Affaldstype
C	14 06 03	Andre opløsningsmidler og opløsningsmiddelblandinger

Særlig mærkning:

-

Forurennet emballage:

Emballager, med restindhold af produktet, bortskaffes efter samme betingelser som produktet.

PUNKT 14: Transportoplysninger

Produktet er omfattet af konventionerne om farligt gods.

14.1 -14.4.

ADR

UN-nr.:	UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)	Transportfareklasse	Emballagegruppe
1263	MALINGRELATEREDE PRODUKTER	3	II

IMDG

UN-no.:	Proper shipping name	Transport hazard class(es)	Packing group
1263	PAINT RELATED MATERIAL	3	II

14.5. Miljøfarer

-

14.6. Særlige forsigtighedsregler for brugeren

-

14.7. Bulktransport i henhold til bilag II i MARPOL 73/78 og IBC-koden

Ikke relevant.

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

15.1. Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø

Krav om arbejdspladsbrugsanvisning, da produktet indeholder $\geq 1\%$ af et stof, som er klassificeret som sundhedsfarligt eller miljøfarligt efter Miljøministeriets regler.

Anvendelsesbegrænsninger:

Ved en arbejdspladsvurdering skal det sikres, at ansatte ikke er udsat for påvirkninger, der kan indebære en risiko ved graviditet eller amning (jf. Arbejdstilsynets Bekendtgørelse nr. 559 af 17/06/2004 om arbejdets udførelse).

Unge under 18 år må ikke erhvervsmæssigt anvende eller udsættes for produktet. Unge over 15 år er dog undtaget denne regel, hvis produktet indgår som et nødvendigt led i en uddannelse. (jf. dog Arbejdstilsynets Bekendtgørelse nr. 239 af 06/04/2005 om unges arbejde).

Krav om særlig uddannelse:

-

Anden mærkning:

Kodenummer (1993): 5-3.

Pr-nr.: 2364159.

Kilder:

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 301 af 13. maj 1993 om fastsættelse af kodenumre, med senere ændringer.

Bekendtgørelse om arbejde med stoffer og materialer (kemiske agenser) - BEK nr. 1793 af 18/12/2015.

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 239 af 6. april 2005 om unges arbejde, med senere ændringer.

Bekendtgørelse nr. 1369 af 25. november 2015 om markedsføring og mærkning af flygtige organiske forbindelser i visse malinge og lakker samt produkter til autoreparationslakering.

Bekendtgørelse nr. 1075 af 24. november 2011 om klassificering, emballering, mærkning, salg og opbevaring af stoffer og blandinger, med senere ændringer.

Bekendtgørelse nr. 115 af 26. januar 2017 af lov om kemikalier.

Bekendtgørelse om særlige pligter for fremstillere, leverandører og importører m.v. af stoffer og materialer efter lov om arbejdsmiljø - BEK nr. 1794 af 18/12/2015.

Bekendtgørelse nr. 507 af 17/05/2011 om grænseværdier for stoffer og materialer, med senere ændringer.

Bekendtgørelse nr. 1309 af 18/12/2012 om affald, med senere ændringer.

15.2. Kemikaliesikkerhedsvurdering

Ingen.

PUNKT 16: Andre oplysninger

Andre oplysninger:

Kilder:

EU forordning nr. 1907/2006 (REACH).

EU forordning nr. 1272/2008 (CLP), med senere tilpasninger.

EU forordning nr. 276/2010.

ECHA – Det europæiske kemikalieagentur.

Den fulde ordlyd af H-sætninger omtalt i punkt 2+3:

H225 - Meget brandfarlig væske og damp.

H304 - Kan være livsfarligt, hvis det indtages og kommer i luftvejene.

H315 - Forårsager hudirritation.

H319 - Forårsager alvorlig øjenirritation.

H336 - Kan forårsage sløvhed eller svimmelhed.

H361d - Mistænkes for at skade det ufødte barn.

H373 - Kan forårsage organskader ved længerevarende eller gentagen eksponering.

EUH066 - Gentagen kontakt kan give tør eller revnet hud.

Klassificering i henhold til forordning (EF) nr. 1272/2008:	
Flam. Liq. 2;H225	På grundlag af forsøgsdata
Asp. Tox. 1; H304	Beregningsmetode
Skin Irrit. 2;H315	Beregningsmetode
Eye Irrit. 2;H319	Beregningsmetode
STOT SE 3;H336	Beregningsmetode
Repr. 2;H361d	Beregningsmetode
STOT RE 2;H373	Beregningsmetode

Forkortelser og akronymer anvendt i sikkerhedsdatabladet:

REACH: Registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier. Forordning (EF) nr. 1907/2006.

CLP: Forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering.

CAS-nr.: Chemical Abstracts Service-nummer.

EF-nr.: EINECS- og ELINCS-nummer (se også EINECS og ELINCS).

DNEL: Afledt nuleffektniveau (Derived No-Effect Level).

PNEC: Beregnet nuleffekt-koncentration (Predicted No Effect Concentration).

STOT: Specifik målorgantoksicitet (Specific Target Organ Toxicity).

LD50: Dødelig dosis (Lethal Dose) for 50 % af en forsøgspopulation.

LC50: Dødelig koncentration (Lethal Concentration) for 50 % af en forsøgspopulation.

EC50: Den effektive stofkoncentration, der medfører 50 % af maksimal respons.

PBT: Persistent, bioakkumulerende og toksisk stof (Persistent, Bioaccumulative and Toxic).

vPvB: Meget persistent og meget bioakkumulerende (Very Persistent and Very Bioaccumulative).

Andet

Oplysningerne i dette sikkerhedsblad gælder kun produktet nævnt i punkt 1 og er ikke nødvendigvis gældende ved brug sammen med andre produkter.

Der er foretaget ændringer i følgende punkter:

1-16 – Generel opdatering.

Dette sikkerhedsdatablad erstatter version:

1.2 (27-11-2014).
